

A DOKUMENTÁCIÓ MUNKAVÉDELMÜNK SZOLGÁLATÁBAN.

A tudományos tájékozódásnak általában, de különösen a műszaki tájékozódásnak, a gépi szerkezetek, berendezések, munkamódszerek, műszaki alkotások állandó tökéletesítésének legbiztosabb módja a szakirodalom tanulmányozása. A műszaki szakirodalom könyvekből és folyóiratokból tanulmányozható. Hazánkban a műszaki könyvek az un. ETO /Egyetemes Tizedes Osztályozás/ rendszere alapján megtalálhatók elsősorban az Országos Műszaki Könyvtárban, továbbá az egyéb különféle nyilvános és zárt könyvtárakban.

A szakkönyvek és számos egyéb kiadvány anyagának java-részt a korábban megjelent folyóiratok cikkeiből gyűjtik össze. A legújabb műszaki eredményekről a folyóiratok adnak hírt és a tudományos kutatómunka eredményeiről is folyóira-tokból szoktak legelsősorban értesülni. A mérnök, a techni-kus, a műszaki vonalon dolgozó valamennyi szakember a szak-folyóiratokra támaszkodva tud csak ujítani, a tudomány és technika haladásával lépést tartani. Ha elhanyagolja a fo-lyóiratok tanulmányozását, nem kísérheti figyelemmel az új eredményeket, és lemarad. Ez vonatkozik a technika vala-mennyi ágára a szerkesztés, tervezés, gyártás vagy kutatás területén tevékenykedő valamennyi dolgozóra. A kutató pl. csak a már közölt ismeretek alapos feltárása után kezd mun-kába, nehogy ismétlésekbe bocsátkozva felesleges kiadásokba kergesse a népgazdaságot.

Valamennyi folyóirat figyelemmel kísérése azonban le-hetetlen. Hiszen az iparilag fejlettebb országok műszaki haladásáról a Magyarországra járó idegen nyelvű folyóiratok százai havonta több ezer cikkben számolnak be. Az irodalom keresésére fordított idő nagymértékben megrövidíthető a re-feráló folyóiratokkal, amelyek bizonyos időszak irodalmáról különféle csoportosításban rendszeresen közlik és dokumen-tálják.

A fentiekben előadottak vonatkoznak a műszaki tudomá-nyok különleges ágára, a műszaki munkásvédelemre, a bizton-

ságtechnikára is. Jelentősége ebben a vonatkozásban talán még fokozottabb, hiszen a biztonságtechnika a legdrágábbat, az ember védelmét szolgálja. Eredményes balesetelhárítás csakis abban az esetben folytatható, ha állandóan figyelemmel kísérik az idevágó külföldi irodalmat, a külföldi fejlődést és ezeket a hazai viszonyoknak megfelelően igyekeznek alkalmazni. Persze ez még nem teszi feleslegessé a hazai kutatási munkát, de sokban leegyszerűsíti és olcsóbbá teszi, mert felesleges munkát takarít meg.

Biztonságtechnikával világviszonylatban már tekintélyes számu folyóirat foglalkozik. Valamennyi folyóiratunk valamennyi érdeklődő szakembernek rendelkezésre bocsátása lehetetlen, de felesleges is. Akadályozza ezt a nyelvtudás hiánya, de valutáris nehézségek is fennállanak. Mindezeknek a nehézségeknek áthidalására van hivatva a dokumentációs szolgálat.

Hazánkban ez idő szerint a műszaki- és ennek keretében a munkavédelmi dokumentációs szolgálatot az Országos Műszaki Könyvtár /OMK/ látja el. A dokumentációs anyagot figyelő kártyákon és az un. Műszaki Lapszemlékben hozza nyilvánosságra.

Ezek a kiadványok megadják az egyes cikkek, tanulmányok tartalmának lényegét, közlik bibliográfiai adataikat /szerző nevét, cikk, folyóirat címét, ábra számot stb./ és a nemzetközi decimális osztályozásnak megfelelő ETO számokat.

Ezekből az adatokból az olvasó megítélheti, hogy érdeklie a tartalom és az olvasottak munkaterületén felhasználhatók, alkalmazhatók-e. Igenlő esetben a szakcikk teljes fordítása az Országos Műszaki Könyvtárnál megrendelhető.

Sajnos a munkavédelmi dokumentációs szolgálatot a gyakorlatban nem veszik olyan mértékben igénybe, mint ahogy arra szükség volna. Ebben valószínűleg nagy szerepét játszik az a körülmény, hogy a munkavédelmi szakemberek többsége nem is ismeri az OMK-nak ezen a területen kifejtett dokumentációs munkáját. Ha ismernék minden erővel rajta lennének, hogy igénybevehessék, és fejlesztésében közreműködhessenek. Ez elérhető lenne pl. többek között oly módon, hogy a birtokunkban levő nehezen beszerezhető folyóiratokat dokumentálásra az OMK-nak rendelkezésre bocsátanák vagy esetleg maguk vállalnák ismertetésüket egy megszervezendő dokumentálási közösség keretében. Felhívnák továbbá a külföldet érdeklő eredeti magyar munkavédelmi anyagra az OMK figyelmét, hogy az OMK dokumentálhassa ezt a külföld felé. Ily módon dokumentáló munkaközösség lenne kiépíthető a külföld felé is, mint ahogy az most a Zentralstelle für Wissenschaftliche Literatur-nál szervezés alatt áll.

A magyar munkavédelmi dokumentációs szolgálatnak ilyen módon történő megszervezésével gondolni lehetne a dokumentációs anyag bővítésére és esetleg külön önálló Munkavédelmi Műszaki Lapszemle megjelentetésére is. Jelenleg ugyanis a munkavédelmi anyag a különféle vegyészeti, kohászati stb. lapszemlékben elszórtan jelenik meg. Célszerű lenne azonban a bővebb, részletesebb munkavédelmi anyagnak külön lapszemlében, esetleg a Munkaügyi Szemle vagy a Munkavédelem c. lap mellékleteként való kiadása is. Külön Munkavédelmi Műszaki Lapszemlét természetesen csak kellő számú előfizető esetén lehetne megindítani.

A munkavédelmi dokumentációs anyagot kapja kézhez valamennyi minisztériumi, szakszervezeti, üzemi biztonsági és munkavédelmi szerv, tervező, kutató intézet és általában mindenki, aki a munkavédelem vonalán érdekelve van, ott dolgozik. A dokumentációs anyag fontos segédeszköz ezek kezében a tervezési, üzemellenőrzési, óvórendszabály alkotási tevékenységükhöz. Ez az anyag nagyban előmozdítaná a hazai műszaki munkásvédelem színvonalának további emelkedését, ami végeredményben fontos tényezője a hazai általános műszaki színvonal emelkedésének is.

Dr. Teszársz Géza

X - X - X -

M ű s z a k i e s e m é n y n a p t á r

1957. November

1. 175 éve /1782/ nyílt meg a Budapesti Tudományegyetem Mérnöki Intézete, az Institutum Geometricum
3. 60 éve /1897/ szállt fel a Tempelhof-i repülőtérről Schwartz Dávid magyar feltaláló aluminium léghajója, a Zeppelin elődje
7. 100 éve /1857/ írta le Helmholtz a szentükröt
90 éve /1867/ született Varsóban Marie Curie, a rádium felfedezője
8. 70 éve /1887/ kapott szabadalmat E. Berliner gramafonjára
16. 10 éve /1947/ avatták fel az újjáépített Margit-hidat
20. 355 éve /1602/ született Magdeburgban O. Guericke német fizikus